

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 1-ej po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

BIURO REDAKCJI I EKSPEDYCJA ul. Chorażczyzna 11, ADMINISTRACJA ul. Podwale 3. — Egzemplarze gazety do 11-tych w Ekspedycji ul. Chorażczyzna 11, w biurze dzienników i urzędach. — Listy należy frankować.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty. — Konto P.K.O. Nr. 141.692. Telefon Redakcji Nr. 173. — Telefon Administracji Nr. 74.

Cena egzemplarza
w miejscu
i na prowincji

120 ML

PRENUMERATA:

rocznie bez dostawy	2500 — Mk.
rocznie z dostawą	2700 — Mk.
przesyłką pocztową w Polsce	1700 — Mk.
przesyłką pocztową w innych państwach	3200 — Mk.

Wszystkie ogłoszenia przyjmuje Administracja „Gazety Lwowskiej”, Lwów, ulica Podwale 3, w godzinach od 5-2 i 5-7 i w dniach 2. Sokołowski i Ska ulica Jagiellońska 7.

O osobę Prezydenta Rzeczypospolitej.

Odyby Państwo nasze przedstawiało organizm wykończony w swej budowie i gdyby postanowienia konstytucji z 17. marca, odnoszące się do osoby Prezydenta, a określające jego rolę jako czysto reprezentatywną, odpowiadały istotnym interesom, wówczas sprawa wyboru naczelnicy głowy Państwa przedstawiałaby się gładko i opinia publiczna nie wieleby miała w tej sprawie do powiedzenia. Uwaga społeczeństwa w podobnym wypadku mogłaby poprzestać na tem, by kandydat na fotel Prezydenta był osobą ogólnie szanowaną i posiadał zdolności reprezentatywne. Jego uzdolnienia polityczne, cechy indywidualne nie wchodziłyby niejako w grę, co więcej indywidualność wybitna, żadna oddziaływanie na bieg życia państwowego i jego losy stanowiłaby po prostu przeszkodę w uzyskaniu godności reprezentowania Państwa.

W chwili, gdy nowoobрани Sejm i Senat, połączone w Zgromadzenie Narodowe, mają przystąpić do powołania reprezentanta Państwa, opinia powszechna musi dać odpowiedź na pytanie: Czy Prezydent Polski ma być, że się tak wyrazimy, Prezydentem malowatym, czy też ma to być człowiek o wybitnej indywidualności, zdolny do odegrania twórczej roli na rzecz Państwa łącznie z rządem i naszymi instytucjami parlamentarnymi. Odnosne postanowienia Konstytucji pozbawiają Prezydenta niemal wszelkich prerogatyw: Prezydent Polski nie ma żadnego udziału w ustawodawstwie, nie ma prawa jakiegokolwiek wpływu na nie, ministrowie rządu całkowicie zależni od Sejmu, prawo Prezydenta do zawierania umów międzynarodowych nadzwyczajnie ograniczone, Prezydent nie może być Naczelnym Wodzem. Przy tych postanowieniach znaczenie głowy Państwa jest czysto dekoracyjne, pełnię władzy ma Sejm, który nie tylko wydaje ustawy, ale przez odpowiedzialnych przed sobą ministrów rządu, kieruje polityką, a nawet prowadzi wojnę.

Już dotychczasowe doświadczenia życia parlamentarnego odrzuconej Polski wykazały, postanowienia konstytucji, odnoszące się do roli Prezydenta-Naczelnika nie wytrzymały próby życiowej i to bynajmniej nie dlatego, że godność Naczelnika piastował Józef Piłsudski, któremu część naszej prasy przypisuje winy wszystkich dotychczasowych konfliktów między Sejmem a „Belwederem” — ale dlatego, że wewnętrzna struktura tak naszego Sejmu, jak Państwa, daleka była od stanu doskonałości. Wszystkie dotychczasowe rządy Państwa, pozbawione oparcia w stałej większości sejmowej, zmuszone były raz poraż uciekać się o poradę i poparcie do Naczelnika Państwa, którego naturalny bieg wypadków zmuszał do interwencji. Zważmy ponadto, że rola Prezydenta rozumiana przez pryzmat postanowień konstytucji, każe przypuszczać istnienie stałej większości w Sejmie, idealnych ministrów i ciągłej harmonii między Sejmem i rządem. W wypadku braku większości lub zachwiania harmonii wymienionych czynników, regulowanie całego życia państwowego zależeć będzie od rozumu i dobrej woli przywódców i partii Sejmu.

Czy możemy z lekkim sercem polegać na tem, że nowoobрани Sejm podola tym ciężkim

i odpowiedzialnym zadaniom, jakie przepisuje mu Konstytucja, czy możemy zdecydować się na sąd, że w nowym okresie biegu spraw parlamentarnych i państwowych nie potrzeba będzie czynnika, stojącego ponad partiami, a mogącego regulować sprawy, wynikające z możliwych niedomagań Sejmu i Rządu, czy uważamy, że położenie międzynarodowe Polski jest tego rodzaju, że możemy obejść się na stanowisku Prezydenta bez człowieka, ogarniającego całość naszych interesów państwowych i czujnego jak żóraw na groźące im niebezpieczeństwa? Odpowiedź całej rzeszy myślącej i przenikniętej troską o dalsze losy Rzeczypospolitej może być jedna tylko: Nie możemy sobie pozwolić na Prezydenta malowanego, zadawałającego się rolą dekoracyjno-reprezentatywną, nie umiejącego uzyskać pożytecznego wpływu na bieg spraw państwowych, pozbawionego wszelkiego miaru i znaczenia w szerokich masach społeczeństwa, dla których indywidualność głowy Państwa zazwyczaj oznacza Państwo

samo. Powołany przez Zgromadzenie Narodowe Prezydent, który raczej Naczelnikiem powinien się uczynić, musi reprezentować cechy wielkiego umysłu, wielkiego serca, zdolności polityczne i wojskowe, umiejętność ingerencji, gdzie to wskazuje interes i powaga państwa, a nadto posiadać musi miarę i szacunek w szerokich, demokratycznych masach naszego społeczeństwa.

Gdy Zgromadzenie Narodowe pod tym kątem widzenia rozpatrywać będzie rolę Prezydenta Polski, to wybór paść musi na Józefa Piłsudskiego, dotychczasowego Naczelnika Państwa. Zdrowy instynkt państwowy, racjonalna i obiektywna ocena naszego państwowego położenia nakazują ster Państwa oddać ponownie w ręce Józefa Piłsudskiego. Społeczeństwo w olbrzymiej swej większości widzi nadal w Józefie Piłsudskim najgodniejszego i najbardziej odpowiedniego włodarza Państwa i wierzy, że stanowczo większość Zgromadzenia Narodowego w tym duchu się wypowie.

Z za kulis nowego Sejmu.

PRZED WYBÓREM MARSZAŁKA. — ORGANIZOWANIE SIĘ STRONNICTW I KLUBÓW. — DONIOSŁA UCHWAŁA P. S. L. — UKRAIŃCY I NIEMCY.

Dziś ma nastąpić porozumienie klubów centrowo-lewicowych P. S. L., Wyzwolenia, P. P. S. i N. P. R. w sprawie obioru Marszałka Sejmu. Piast wysuwa na to stanowisko posłów: Rataja, Dąbskiego i Anusza. „Kurier Poranny” donosi, że N. P. R. i P. P. S. poparą w tej sprawie kandydata „Wyzwolenia” Śmiarowskiego. Klub posłów białoruskich prawdopodobnie poprze kandydata zdecydowanego przez centrowo-lewicę.

Wczoraj w Sejmie odbywały się posiedzenia klubów, na których objawiało się wielkie ożywienie.

Obrady odbywały: klub P. S. L. (Piast), Ukraiński Klub Sejmowy, Partja Dubanowicza i partja żydowska. Zebranie klubu P. S. L. poświęcone było całkowicie sprawom regulaminu.

Chrześcijańskie stronnictwo ludowe i Stronnictwo pracy również obradowały nad regulaminem.

Partja żydowska ukonstytuowała się jako Klub senatorów i posłów pod nazwą Klub poselski frakcji żydowskiej. Do prezydium klubu weszli: Gruenbaum, Thon, Rosmarin, Kirschbraun i Farstein. Żydowscy posłowie z Małopolski wchodzący do ogólnego klubu żydowskiego zachowali dla siebie autonomię. Na czele grupy posłów żydowskich w Małopolsce stanęli: Dr. Leon Reich jako prezes i dr. Rosmarin jako zastępca.

Obrady Ukraińskiego Klubu dotyczyły ogólnej polityki i ukonstytuowania się. Klub ten postanowił utworzyć szereg komisji, a mianowicie komisję szkolną, cerkiewną, samorządową, agrarno-ekonomiczną i polityczno-administracyjną.

Z innego źródła donoszą: Wczorajsze obrady P. S. L. poświęcone były rozpatrzeniu i uchwaleniu regulaminu wewnętrznego. Po obszerniej rozprawie regulamin uchwalono odsyłając do specjalnej komisji 2 paragrafy, które postanawiają, że żaden z posłów P. S. L. nie ma prawa interweniować wobec Rządu bez zgody Prezydium klubu i żaden z członków P. S. L. nie może należeć do

instytucji bankowych lub innych dających korzyści materialne.

Podczas wczorajszych narad klubu ukraińskiego (składającego się z 20 posłów i 6 senatorów) omawiano sprawy organizacyjne i podjęto między swych członków sprawy szkolne, cerkiewne, samorządowe, agrarne i t. p. Aktualną politykę sejmową uzależniono od stanowiska jakiego zajmą kluby polskie względem Ukraińców. Do klubu galicyjskiego posłów ukraińskich (chliborobów) postanowiono odnosić się nieprzychylnie.

Posłowie „Chliboroby” utworzyli w Sejmie „Ukraiński Wiejski Klub Sejmowy”.

„Robotnik” zaznacza, że wśród Niemców daje się zauważyć podział na prawicę (ziemieńców, polonia i pomorczy) i lewicę (członkowie partii pracy z Łodzi i G. Śląska).

Agencja wschodnia donosi pod dniem wczorajszym: Ugrupowania ludowe naradzały się w ciągu 29. bm. nad kandydatami na przyszłego Marszałka Sejmu. Do ostatecznego porozumienia nie doszło. Wysuwano 3 nazwiska: Rataja, Dąbskiego (PSL. Piast) oraz Śmiarowskiego („Wyzwolenie”).

Na środowym posiedzeniu Klubu sejmowego Z. L. N. poseł ks. Lutosławski referował projekt regulaminu klubowego. Dyskusji nie wyczerpano. Dalszy ciąg obrad 30. bm.

Posłowie żydowscy ze wschodniej Małopolski ukonstytuowali się jako „Związek żydowski z Małopolski”. Związek ten jako odrębna sekcja wszedł do „Wolnego Zjednoczenia Posłów Żydowskich”, grupującego posłów Żydów z całego Państwa.

29. bm. przedpołudniem w gabinecie Marszałka przedstawiciele wszystkich klubów obradowali wspólnie nad administracyjnymi sprawami Sejmu, jako to: wyznaczeniem miejsc klubowych na sali obrad, podziałem sal klubowych między poszczególne stronnictwa i t. p. Jedynie sprawę podziału sal ostatecznie załatwiono.

Po wyborach.

ZMIANY W PRZYDZIALE MANDATÓW. PODZIĘKOWANIE ZA OBYWATELSKĄ PRACĘ KOMISJI OKRĘGOWYCH.

Państwowa Komisja wyborcza ustaliła zmiany w przydziale mandatów na podstawie następujących zgłoszeń poselskich:

1) Karol Hulewka, wybrany posłem z listy 8. państwowej i równocześnie z okr. 43. przyjął mandat z okr. 43. wobec czego opróżniony mandat z listy 8. otrzymał Stefan Paczkowski, inżynier z Katowic. 2) Stefan Paczkowski, wybrany posłem z listy 8. w okr. 36. (Szamotuły) i z listy państwowej, przyjął mandat z listy państwowej, opróżniony mandat w okr. 36. otrzymał przeto Władysław Kapalczyński ze Srody. 3) Wojciech Korfanty, wybrany posłem a) z listy 8 państwowej, b) w okr. 13. (Łódź miasto), c) w okr. 29. (Tczew), d) w okr. 38. Huta Królewska, e) w okr. 30. Katowice, f) w okr. 40. (Cieszyn), i senatorem z listy 8. wojew. śląskiem, Komisja państwowa powołała na opróżnione miejsca w okr. 13. p. Karola Chądzyńskiego, aptekarza z Łodzi, w okr. 29. p. Bronisława Manje, rolnika z Rajkowa, w okr. 38. p. Piotra Kubisza, rolnika z Sadowa pod Lublińcem, w okr. 39. Katowice, dr. Bolesława Sikorskiego z Katowic, w okr. 40. Cieszyn, Władysława Cieślaka, rolnika z Łozisk, pow. Cieszyn, w okr. 41. (Kraków miasto), Władysława Konopczyńskiego, prof. uniwersyteckiego z Krakowa, zaś na opróżnione miejsce do Senatu jako senatora ks. Pawła Brandysa z Michałowic, pow. Katowice. 4) Ks. Eugeniusz Okoń, wybrany posłem z listy 15. w okr. 24, 27, 28 przyjął mandat w okr. 24. (Luków), wobec czego opróżnione dwa inne mandaty otrzymali Kazimierz Średniawa z Opoczna i Jan Kudelski z kolonii Radwanów. 5) Fabian Jeremiec, wybrany posłem z listy 16. w okr. 60 (Pińsk) i 61. (Nowogródek) i z listy 16. państwowej przyjął mandat poselski w okr. 60, wobec czego dwa inne mandaty otrzymali: Izrael Michał Lubliński Stuczyński, adw. ze Słonimia, Artur Pankratz, 6) Jan Tabor, wybrany z listy 3. w okr. 42, a równocześnie z listy państwowej, złożył telegraficzne oświadczenie na ręce przewodniczącego Komisji okręgowej, który przesłał je generałnemu komisarzowi wyborczemu w dniu 25. listopada br. Komisja państwowa uznała to oświadczenie za niewystarczające i postanowiła tę sprawę odroczyć. 7)

Dr Henryk Rosmarin, wybrany z listy 17. państwowej, oraz w okr. 53. (Stanisławów) przyjął mandat z okręgu. Dr. Dawid Schreiber, wybrany z listy 17. w okr. 51. (Lwów powiat). Dr. Adolf Silberstein przyjął mandat z listy 17. w okr. 55. (Złoczów), dr. Bernard Hausner przyjął mandat z listy 17. w okr. 54. (Tarnopol), Hersch Luzer Heller przyjął mandat z listy 17. w okr. 54. (Tarnopol), Karol Eisenstein oświadczył, że przyjmuje mandat poselski z listy 17. w okr. 52. (Stryj). Wobec powyższych i zamieszczonych w poprzednich protokołach oświadczeń, dotyczących listy 17., oraz zawartych w tych oświadczeniach rezygnacji, państwowa Komisja wyborcza, powołując na zwolnione miejsca z listy 17. (państwowej) dr. Jonasza Rubina ze Stanisławowa i dr. Szymona Federbuscha ze Lwowa, w okr. 52. (Stryj), p. Karola Eisensteina ze Lwowa i dr. Sommersteina ze Lwowa w okr. 53. (Stanisławów), dr. Abrahama Inslera ze Lwowa i p. Różę Reiserową ze Lwowa w okr. 54. (Tarnopol), Herscha Luzera, Hellera ze Lwowa. 8) Medard Kozłowski, wybrany posłem z

listy 8. państwowej i w okr. 43. (Wadowice) przyjął mandat poselski z listy państwowej, opróżniony mandat z listy 8. w okr. 43. otrzymał przeto p. Ludwik Dobija w Rybierzowice pow. Biała.

Komisja państwowa stwierdza, że dnia 28. bm. upływa termin do wnoszenia oświadczeń w przedmiocie wyboru mandatu sejmowego i że dalsze oświadczenia poza dotąd rozpatrzonymi nie wpłynęły.

Prezes generalnej Komisji wyborczej Rzeczypospolitej Polskiej wystosował do przewodniczących Komisji okręgowych pismo z podziękowaniem za pracę przy wyborach, która przy bardzo krótkim terminie tylko dzięki nadzwyczajnym wysiłkom przewodniczących mogła być uskuteczniiona. Prezes składa gorące podziękowanie i uznanie przewodniczącym, jakoteż członkom Komisji obwodowych i okręgowych i zapowiedział, że dla zapewnienia drobnej pamiątki tej pracy zwrócił się do Rady Ministrów o ustanowienie pamiątkowej odznaki. Wreszcie generałny komisarz zapowiedział się do Ministra spraw wewnętrznych o upoważnienie dla przewodniczących Komisji okręgowych wyborczych, ażeby z otwartych im kredytów pobrali dalszych 100 tysięcy marek, tytułem reszty administracji.

Posel dr. Lasocki o stosunkach w Małopolsce Wsch.

Pod tytułem „Kilka słów o wyborach do Sejmu w Małopolsce wschodniej” zamieściła świeżo „Neue Fr. Presse” artykuł p. dr. Zygmunta hr. Lasockiego, posła polskiego w Wiedniu, spruwającego na właściwe tory lańcu o do rzekomego „terroru polskiego” wobec Rusinów, podniesione w prasie wiedeńskiej przez Petruszewicza i jego emisariuszy.

Mineły trzy tygodnie od przeprowadzenia w Polsce wyborów do Sejmu — pisze p. Lasocki — a opinii publicznej w Austrii nie przestają mrować natrętnie — do znużenia wprost — na wszystkie tony powtarzane skargi i utyskiwania na terror polski, stosowany rzekomo przez władze wobec Rusinów w okresie wyborczym. Skargi owe — tem bardziej zastanawiać muszą każdego, kto choć pobieżnie obzajomiony jest ze stosunkami naszymi, że stoją one w diametralnej sprzeczności z bezwarunkowym uznaniem dla bezstron-

ności wyborczych organów polskich, jakie p. b. mniejszości narodowych na każdym wyrażają kroku. Że terror wyborczy istniał, to rzecz niezaprzeczalna: szukać go jednak nie w polskim obozie należy, lecz tam, gdzie terrorystyczna teoria spływa z praktyką w jeden akord, Europejszemu Zachodowi wprost niezrozumiały.

Odezwa z d. 10. września 1922 r. podpisana przez dra Petruszewicza, jako „Prezydenta Ukraińskiej Rady Narodowej”, wzywała mianowicie Ukraińców galicyjskich: do powstrzymania się od udziału w wyborach do Sejmu polskiego, groząc zarazem niestosującym się do apelu dyktatora nie tylko represjami, ale wprost śmiercią. Groźba odezwy tej ogłoszonej na pierwszy ogień na łamach wydawanego w Wiedniu dziennika „Ukraiński Prapor”, a rozrzuconej następnie w niezliczonych egzemplarzach w Małopolsce wsch., nie pozostała czczem słowem, lecz literalnie kształt czy-

KAZIMIERZ KRÓLIŃSKI.

8)

Z tamtego świata.

POWIEŚĆ.

(Ciąg dalszy.)

Zaczęłam szperać w walizkach i znalazłam kilka listów, adresowanych do Janiny Zielińskiej. A więc nie ona, nie Ela! odechlałam. Listy, pisane ręką kobiecą pochodziły z Moskwy.

„Droga Janino! — czytałam w jednym. — Zapewne zamartwiasz się tam na śmierć, że tak długo nie dałam znać o sobie. Przez te parę dni ledwie na nogach utrzymać się mogę. Do Piotrogradu przepustki nie dostałam i ciągle czekam i chodzę, aż mi to bokami wylazi. Poradzili mi tu w komitecie, abyś się zwróciła do hrabiny Okrzeskiej. Ona może bardzo wiele, ma ogromnie rozgalone stosunki. Nie zapomnij-że, może przez kogo ze znajomych trafisz do niej, choć to podobno osoba bardzo popularna i przystępna. Ja ze swej strony uczynię wszystko, byle tylko uratować Władka, bądź więc dobrej myśli. Ścisłkam cię serdecznie Twoja Matka.”

W drugim liście, późniejszym, czytałam:

„Obiecywałaś pisać i depešować — mimo to przez całe dwa tygodnie żadnego znaku życia. Co się z Tobą dzieje? Zadepešuj natychmiast. Przepustki jeszcze nie dostałam i zamierzam wybrać się bez niej do Piotrogradu. Czy nie masz żadnej wiadomości o Władziu? Donieś mi zaraz, gdyby chociaż ślad jakiś się pojawił. Czy widziałas się z hrabiną Okrzeską?”

Zaciekawiał mnie wreszcie telegram z Piotrogradu, z przed tygodnia.

„Matka Pani nie wróci prędko. Proszę uzbroić się w cierpliwość. My tu dołożymy wszelkich potrzebnych starań.

Komitec pomocy ofiarom wojny.”

Wiadomości te zaintrygowały mnie w wysokim stopniu. Chora ciągle majaczyła w gorączce i nie można było niczego od niej wydobyć. Dopiero wieczorem przybył do mnie pan Łopuszyński i udzielił pewnych wyjaśnień.

— Jak tam? — pytał niecierpliwie. — Jesi nadzieja uratowania?

— Możliwe, chociaż...

— Niechże pan mówi! Tyfus?

— Tak.

— Oh, to okropne. Że też ja wcześniej nie dowiedziałem się o tej chorobie! Była przed dwoma tygodniami u mego brata, ale nie zostawiła adresu. Mieszkała z początku w hotelu, potem, gdy jej skradziono pieniądze, przeniosła się na mieszkanie prywatne do tej nory. Jeszcze dzień, a byłoby po wszystkim.

— Co to za jedna? panna, żona?

— Żona i to od niedawna. Znam ją od dziecka. Córka mego sąsiada na Podolu. Umarł biedak zaraz na początku wojny, a w krótkim czasie ewakuowano jego żonę i córkę Janinę do Charkowa. Janina była zaręczona z inżynierem, Galicianinem, który pracował kilka lat w cukrowni na Podolu i kupił sobie mająteczek. Jest to człowiek bardzo dzielny, rzutki i wytrwały. Jego również wywieziono do Moskwy, skąd uciekł, a żeby odszukać narzeczoną. Znalazł ją w Charkowie, wzięli ślub i po pewnym czasie otrzymał posadę u jednego z magnatów w tutejszej gubernii, jako inżynier przy wyrobie lasów. Byłem u nich w jesieni na polowaniu. Mieszkali na leśniczówce, matka z nimi. Miał tysiąc rubli miesięcznie, opał, mieszkanie, konie do wyjazdu i ordynaryj, ale też i nielada zajęcie. Pod jego kierownictwem pracowało przeszło tysiąc jeńców w tartakach, przy wyrobie lasów, w smolarniach i węglarniach.

Wszystkie jednak oszczędności obracali państwo Zielińscy na polepszenie doli jeńców, których karmiono gorzej trzody chlewnej. Za robotę płacił im kacap tylko po dziesięć kopiejek na dzień. Mieszkali jak borsuki w norach. Nie wiedzieliśmy, że od początku zimy powiesiło się dwudziestu trzech jeńców, w tem jedenastu Polaków. Zobiegło zaś przeszło sto. Gdy pewnego razu graf przyjechał do lasu zobaczyć, jak postępuje robota, jeńcy go napadli, zrabowali kilka tysięcy rubli, zegarek, papiery ważne i dokumenty, nakoniec zarzucili mu futro na głowę i obeszlą się z nim po... austriacku. Furmana, który go chciał bronić, tak poturbowali, że w kilka dni umarł. Grupa jeńców, która wykonała tę operację, mając znaczną gotówkę, ułotniła się. Graf rozchorował się, na miejsce zaś tymczasem przysłano kozaków, którzy wyłowili z lasu pozostałych jeńców i wywieźli zdalej na Sybir. Aresztowano też w nocy panna Zielińską i od tego czasu wszelki ślad po nim zaginął. To jedno tylko było pewne, że go z innymi na Sybir nie wywieziono, tylko okratowaną kibitką w kierunku naszego miasta. Pani Zielińska przybyła tu więc z matką i wszelkie poszukiwania pozostały bez skutku. Matka sprzedała wreszcie wszystkie kosztowności i drobiazgi i wyjechała do Moskwy i Piotrogradu w celu pozyskania u wpływowych Polaków i u władz pewnych kroków. Jak dotychczas rezultatu żadnego niema. Matka podobno aresztowana, jak się tego można domyślać z ostatniej depešy polskiego komitetu w Piotrogradzie. Pani Janina zaś...

— Historia oczywiście bardzo przykra i bolesna. Co robić, jak dopomóc?

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Z prasy ruskiej.

O naszym Sejmie.

nu przybrała. Jeden po drugim padali ofiarą skrytobójczej ręki ruscy kandydaci do Sejmu w Warszawie — a mianowicie: znany ukraiński pisarz i profesor gimnazjalny Twerdochlib, nauczyciel ludowy Berezowski, publicysta Ameljan Karaszkiewicz, oraz polityczni przyjaciele jego: Michajło Prokopów i Jurko Petryczuk — a dalej, kandydaci ukraińskiej radykalnej partii ludowej: Wasyl Pikulak i Bachmatuk — o których to morderstwach donosi tryumfująco dziennik wspomniany, zdobiąc emfaticznymi nagłówkami odnośne ustępy, jak np.: „Śmierć zdrajców” — „Prokopow uprzątnięty” i t. p. W dniach ostatnich zamordowani zostali ponadto z ramienia mafii Petruszewyczowskiej: przewodniczący jednej z komisji wyborczych Lanowy, robotnik kolejowy, oraz wyborca Ilko Kasziw, rolnik. Poza tem — liczba nie miała uczestników i kandydatów wyszła z imprezy wyborczej z guzami i przetrąconemi kośćmi; pokaźna też część ludności ruskiej, sterroryzowana przykładem już popełnionych zbrodni, a pogroźkami dalszych, uległa, wstrzymując się od przystąpienia do urn wyborczych.

Rzecz jasna, iż Rząd polski nie mógł u siebie tolerować podobnych metod wyborczych, nieznanym społeczeństwu kulturalnym, a to tem mniej, że okazały się niezaprzeczalne dowody ścisłego kontaktu i porozumienia terrorystycznego komitetu wschodnio-galicyskiego z analogicznymi organizacjami na Ukrainie sowieckiej. Ze akcja terroru w Małop. wsch. nie była wyrazem swoistego ruchu ludowego, świadczy najlepiej fakt, że nie zanotowano na całym tem terytorjum ani jednego wypadku czynnego, otwartego oporu wobec władz polskich ze strony ludności tamecznej. Jest dowiedzionem natomiast, że zbrojne bandy, oddawna grasujące na pograniczu, zostały na czas okresu wyborczego skierowane z Ukrainy sów. do Małopolski wsch., by tam w porozumieniu i współdziałaniu z „wsch. galicyskim terrorystycznym komitetem” szerzyć zamęt i zamieszanie, oraz, że się te kadry herojów bezzwłocznie po nadejściu oddziałów wojsk polskich dyskretnie na terytorjum Ukrainy sów. wycofały. Przeciw spręganu się band tych z terrorystami wschodnio-galic. założył naturalnie Rząd polski dyplomatyczną drogą stanowczy protest u rządu sowieckiego — niemniej wszakże ujrzał się wreszcie zmuszonym do energicznych zarządzeń, a to celem ochrony oddawna osiadłej, spokojnej i wszelkiej antypaństwowej agitacji wręcz wrogiej ludności przed dalszą taktyką morderstw, podpalai, sabotażów, bandyckich zamachów kolejowych i t. p. niespodzianek. Dwaj mordercy ujęci, stanęli przed sądem doraźnym, zaś pewna liczba osób, silnie o akcję sabotażów podejrzanym, znalazła się pod kluczem. Z tem wszystkiem przesadzoną jest do nieprawdopodobieństwa podana przez niektóre pisma cyfra 16.000 osób, aresztowanych, gdy np. we Lwowie i jego okręgu, który notuje najznaczniejszą ilość aresztowań, liczba ich nie przekracza 260 osób.

Najbardziej uprzedzeni przyznać zatem muszą, że nie z polskiej to strony wyłoniła się akcja, której celem było sterroryzowanie ludności ruskiej, zdławienie w niej swobody wypowiedzenia swej woli. Pomimo jednak grozy morderstw, zamachów i „czerwonego koguta”, nie dała się znaczna część ruskich mieszkańców Małopolski wsch. odwieść od wykonania swoich praw wyborczych. Dowodem tego dokonany ich głosami wybór ukraińskich posłów do Sejmu: Iwana Krawczyszyna, Mikołaja Ilkowa, Iwaną Dutczaka, E. Zaruskiego i S. Melnika.

Nie wytrzymał też krytyki przypuszczenie, jakoby posłowie ci przeszli nadwyżką głosów polskich i żydowskich. Wiadomo ogólnie, iż żydzi wszystkich odłamów głosowali zwarcie i solidarnie na listę żydowską, Polacy zaś, pochłonięci zaciętą walką stronnictw, głosami swymi podtrzymywać musieli kandydatury sympatyków swoich i tem samem głosów zbędnych dla zasilenia list niepolitycznej do dyspozycji nie mieli. Niezaprzeczonym jest przeto faktem, że mimo wszystkie akty, perfidnie zorganizowanego terroru, znaczna część ruskiej ludności, zamieszkującej Małop. wsch. wzięła udział w wyborach do Sejmu Polskiego, manifestując tem samem nieklamana swą wolę współpracy z Polską, dla dobra i spokoju ludów, zamieszkujących ziemię naszą.

Z okazji otwarcia nowego Sejmu i Senatu gdy cała Polska wyleża swą uwagą, jak przystawiać się i pracować będą najwyższe organy Rzeczpospolitej uworzone już na stałym podstawach konstytucyjnych, w przeciwieństwie do miającego już bezpowrotnie okresu prowizoryczności i braku skońsowania — zamieszcza „Swoboda” artykuł wstępny poświęcony rozważaniom na ten temat. Rozważania te są przepojone tak czarnym pesymizmem, tak mało estetycznych wiar w sprawne i korzystne dla państwa funkcjonowanie najwyższego ciała reprezentacyjnego i organów prezeń wydziałowych — że czytelnikowi z nieopartą siłą narzuca się przyuszczenie, że w takim przedstawianiu sprawy kwi jakiś cel chyba tylko synhedrionowi trudwickiemu dobrze wiadomy. Domyśleć się go jedynie można z pierwszego ustępu powyższego artykułu. Są tam przedstawione niezalutrowane przez Polskę — zdaniem tego dziennika — sprawy o znaczeniu międzynarodowym jak: sprawa ganień wschodnich Polski w ogóle a spraw wileńskich i Wschodniej Małopolski w szczególności. Celem więc tego artykułu jest wykazanie, że s. raw tych przyszły rząd nie oparty na większości nie rozwiąże i istnieć będzie nadal możność i konieczność prowadzenia takiej polityki e srony obozu trudwickiego, jaką obecnie on — nie zawsze zresztą z powodzeniem — prowadzi.

Pręysłość pokaże, czy ta droga jest właściwą?

Francja a Polska.

Aby już do reszty dobić Polskę w oczach swych czytelników, aby pozbawić ją tego oroku, jaki jej dał sojusz z Francją — zamieszcza na łamach „Swobody” artykuł pod powyższym tytułem były potentat z ulicy Ruskiej a obecnie posł Pełtus ewiczowski czy też tylko zwykły emigrant „sam” p. Pan Jko Tiescia tego artykułu jest chęć wykazaia, że Polacy nie cieszą się taką popularnością we Francji, jak to polskie pisma przedstawiają. Francuzi wcale nie „zachwycają się polką „szuką” i polską literaturą”. (Cudzyłoby byłby bardziej na miejscu, gdyby autor pisał o „sztuce” ukraińskiej). W dalszym ciągu dowcipny ten człowiek rytykuje twierdzenie, że „do niedawna Francuzi Polski i Polaków nie znali i nimi się nie interesowali”. Emigracja polska nie uczyniła na Francuzów korzystnego wrażenia a brak pierwszorzędnych imion w polskiej literaturze (i) wielkich uczonych, wielkich malarzy i rzeźbiarzy usprawiedliwia brak ciekawości do polskiej produkcji i chowu. Ba dzo ciekawa jest wstawka tego rodzaju, że „dopatrywać się czegoś wielkiego polskiemu pismieństwu nawet w romantyzmie mogą tylko Twerdochliby albo ludzie niedalecy twierdzą biskiej orientacji”. Coby na takie dicerum powołał F. dak i adw. Suchiewicz, których przynawie ia jeżyły się od cytatów z dzieł Mickiewicza i innych pisarzy polskich albo ks. Kuniki, którzy prawnie młodzi z ukraińska wycowywać na dziełach romantyków w polskich i polskich p. sarzy rewolucyjny h? Co do tego jak w dać nie ma wśród tych pałów jednolitego frontu w kraju tak, a ra emigracji inaczej a aczej tak jak potrzeba stosownie do okoliczności.

W zakończeniu jeszcze jeden epitet dla nas. Wszyscy Francuzi, którzy mieli zaszczyt obcować z p. Paneką, a którzy niedawno z Polski powrócili zgodne oświadczają, że jesteśmy „budni, niechlujni, samochwycy, megalomani, nieścisli w handlowych stosunkach i b. agierzy”. Oto taką lit. ną wad sprawia, że we Francji żadnych przyjaciół nie mamy. Tak samo zapewni p. Panekko odnosi się do nas Anglia.

Niemna to jak „obiektywne” przedstawianie rzeczy.

Obrazki z Berlina.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej”).

V. Powyżej skreślone obrazki z Berlina były nie zupełne, gdyby pomyślano została aż na b. t. bo, ała kronika policyjna. Notuje ona co zernie selki najobrazliwszych wypadków, z których liczne są jakby z ekranu kinematograficznego zdjęte. Dla przykładu niech posłużą nielore wiadomości tylko z jednej doby:

Oto wyskakuje o północy na moście Poczdamskim z dorożki w pełnym biegu japończyk lekarz Dr. Nakajo, przelazi w mgleniu okap zez balustradę mostu i zika w ruinach gębokiego kanału wodnego. Dorożkarz nie otrzymawszy zapłaty za swe świadczenie — nie naniyla się d. l. go, porzuca dorożkę, składa płaszczyk i kapelusz. I wskakuje do wody, z swym gościem. Dopływa wreszcie do niego, wyciąga nieprzytomnego Japończyka z wody i wsadza go napowrót do dorożki, którą wraz z rzyb. tym w międzyczasie lekarzem skierowuje do najbliższego biura bezpieczeństwa. Tu Dr. Nakajo przychodzi wreszcie do siebie, odmawia wszelkich wyjaśnień, zaprzeczając jakoby usiłował popełnić samobójstwo i składa oświadczenie o wysokim koszcie leczenia za wyrowanie ręki do rąk dorożkarskich, który — nie ukrywając swego zadowolenia — z dumą się oddala.

Tragiczniej przedstawiają się inne wypadki. W jednym z pierwszorzędnych hoteli przy dworcu Friedrichstrasse przychwycił kelner japońskiego elegancko ubranego mężczyznę uł. a go dostać się dobranym kluczem do jednego z pokoi, celem dokonania kradzieży przy szamotanin się z kelnerem, pchnął go przychwyciły złoczyńca sztyltem w bok, raniąc go śmiertelnie. To samo spotkało drugiego kelnera pieszacego z pomocą koledze. Podczas, gdy zajmowano się ratowaniem zbroczonych krwi kelnerów, usłował „kupiec” Ryszard Eich — t. k. nazywa się złoczyńca — zbieść. Jednakże do ul. hawcy a go służba hotelowa, zbiła go z do ul. aty przyłapaności i w tym stanie — związawszy go — owozila do policji. Działo się o oko o 9 wieczór.

Nad ranem w innym hotelu przy dworcu Anhalterkim dokonano dwóch sprawców śmiertelnego rabunku na jednej z mieszkających tam pań ogoociwszy ją z wszelkich pieniędzy i kosztowności. Pokojówka zastała ją w stanie bezprzytomnym w pokoju hotelowym. Obaj „goście”, meldowani w hotelu jako „Amerykanie” Aleksander Bartels i Fred Sternberg, znikli z Berlina.

Też nocy znaleziono około godziny 2 trzydziestoletniego robotnika Brunona Bocjana na Landsbergerstrasse w stanie beznadziejnym, który ugodzony został nożem w plecy, a nad ranem zapadnięty został 24-letni kupiec Albrecht M. na Motzstrasse przez nieznanego mężczyznę, który pchnął go pięć razy nożem w głowę.

Jakby jakaś romantyczna historia bandycka z krainy Abruców przedstawiają się przygody kupca Ottona Michaela, który przyjechawszy onegdaj do Berlina na dworzec Poczdamski, w drodze do dworca Gorkickiego, dostał się w towarzystwo trzech mężczyzn i dwóch kobiet, którzy zawieźli go, rzekomo samochodem w jaką nieznana okolice Berlina, gdzie, z ich reformowania, dostał się do piwnicy, w której trzymano go dwa dni, ogolociwszy go przedtem z rotówki 150 000 marek niem. Pol. ja wdrowała śledztwo w tej zagadkowej sprawie.

Te i tym podobne wypadki oraz widniejące na ulicach ogłoszenia urzędowe z przyznaniem rozmaitych, sowitych nagród za przychwylenie różnych zbrodniarzy, świadczą dobitnie o bezpieczeństwie życia i mienia w Berlinie, zwłaszcza w porze nocej.

Lozanna.

Bardzo niewesołe wyniki daje pogląd na dotychczasowe żniwo tej konferencji. Nie doszło do porozumienia w sprawie granic europejskich Turcji, oraz przystępu Bułgarii do morza Egejskiego. Także w kwestji demilitaryzacji pasa wzdłuż

przyszłej europejskiej granicy Turcji od morza Czarnego do Egejskiego nie udało się uzyskać porozumienia.

Wobec tego przypuszczać należy, iż załatwienie kwestji terytorjalnej ulegnie dalszej zwłoce.

zwłaszcza, że wystąpienie przedstawiciela Ameryki Childa wysunęło na plan pierwszy sprawę... naftę w Mossula. Oczywiście zaś, gdzie w grze nafta, tam musi ustąpić na plan dalszy kwestia tak drugorzędna, jak dola narodów.

Z zamętu, jaki się wyłonił, korzystają socjaliści i mataczą po swojemu. Na razie jednak niema widoków, by żądanie, dopuszczenia ich do wszystkich spraw konferencji (na razie dopuszczone zostały do obrad w kwestii cieśnin) zostało uwzględnione. Imputowanie Poincarému przez Rakowskiego, jakoby szef rządu francuskiego poczynił jakieś daleko idące przyrzeczenia socjonom, przywołane zostało wyjaśnieniami francuskimi jako proste zmyślenie.

Turcja zagrożona w swych pretensjach przyrzeka socjom poparcie ich pretensji, ale Turcja prawie że odesłana w tej chwili na konferencję, zatem jej poparcie niewiele zaważy.

Wczoraj wydała konferencja lozańska urzędowy komunikat, w którym stwierdza, że komisja gospodarcza i finansowa zebrała się dzisiaj. Ismed nasza i Venizelos przedstawili konferencji zapatrywania swoich delegacji w następujących sprawach: 1) rozdział publiczny długów państwa ottomańskiego, 2) naprawa poniesionych szkód, 3) zwrot poniesionych kosztów okupacji.

Rokowania w sprawach finansowych rozbieżną się w podkomisji.

Rządy Mussoliniego.

Mussolini wygłosił onegdaj w senacie rzymskim mowę, w której oświadczył, że rząd przejsiowy nie był istotnie możliwy.

Należało się zdobyć na wszystko celem uratowania narodu. W tym celu przeprowadził on akcję nieprawą, jednakże wytknął jej natychmiast granice i wszystko podporządkował interesom narodu. Mussolini zapewnił, że nie będzie uprawiał żadnej polityki antyproletariackiej, gdyż jest przekonany, że tylko dobrobyt proletariatu może narodowi przynieść zadowolenie i spokój.

Co do polityki zagranicznej, to Mussolini jesz-

cze raz zapewnił, że będzie szanował układy. Rząd nie zamierza uprawiać żadnej polityki awanturniczej, ale też nie będzie uprawiał polityki rezygnacji.

Udało mi się — mówił Mussolini — przekonać sprzymierzonych oraz inne narody, że Włochy są organizmem potężnym, zdolnym do życia, żyjącym się z własnych sił i środków swej przeszłości. Jako minister spraw zagranicznych wołam do ludu włoskiego: Jeżeli naród jest karny, pracowity i dumny ze swego odrodzenia, w takim razie mam wrażenie, że celu swego nie chybi.

Krew w Atenach.

Dzisiejszy rząd grecki dopuścił się kroku wprost szalonego i mszcząc się za klęskę, której sprawcą był król Konstantyn, wziął pomstę na wykonawców królewskiej woli i przez rozstrzelanie stracił członków poprzedniego gabinetu, jakoteż generałów, którzy dowodzili pobitą armią.

W londyńskich kołach politycznych panuje wielkie z tego powodu oburzenie. Zdaniem dzienników następstwem tego faktu będzie natychmiastowe wstrzymanie pomocy finansowej, którą Anglia, Francja i Stany Zjednoczone przyrzekły udzielić Grecji.

Posel angielski w Atenach Lindley opuścił Ateny, a pozostał na stanowisku tylko pierwszy sekretarz poselstwa. Wedle dzienników szef wojskowej misji morskiej angielskiej Smith opuszcza również Ateny i pozostanie jedynie jego zastępca. Dotychczas nie wysłano żadnych instrukcji posłowi greckiemu w Londynie, który zresztą bawi w Lozannie.

Także w Paryżu tragiczna wiadomość z Aten

wywołała zdziwienie i oburzenie. Podnoszą, że przez ten barbarzyński akt Grecja zredukowała się do poziomu Rosji sowieckiej. Sądzą, że opinia publiczna Europy będzie traktowała Grecję tak samo, jak Rosję sowiecką.

Bezpośredni następstwem będzie, że Anglia, Francja i Stany Zjednoczone wstrzymają natychmiast akcję pomocy finansowej dla Grecji.

Bawiący w Lozannie Venizelos, który 29. bm. otrzymał wiadomość o rozstrzelaniu b. ministrów, nikogo obecnie nie przyjmuje i nie udziela żadnych informacji. Inni delegaci greccy starają się o ile możliwości naprawić złe wrażenie, wywołane wiadomością o wykonaniu wyroków śmierci. Odwołanie angielskiego posła z Aten, zdaniem kół politycznych w Lozannie należy rozumieć w ten sposób, że Anglia nie tylko zrywa stosunki dyplomatyczne z Grecją, lecz także przestaje się nią opiekować. Wpływie to oczywiście także na dalszy tok obrad w Lozannie.

„Ratowanie pamiątek przeszłości”.

Pod takim tytułem ogłosił świeżo p. Kazimierz Brzeziński artykuł w „Gazecie Lwowskiej” Nr. 259 z d. 29. XI. 1922, w którym pozwolił sobie na niesprawdzone uprzednio u źródła, a zupełnie fałszywe twierdzenie, jakoby zabytki żółkiewskie, zwłaszcza zamek, rozpadaly się w gruzy przez obojętność i małe zainteresowanie się niemi Urzędu Konserwatorskiego.

„Wyjątkowe jednostki — pisze — takie, jak naczelnik sądu Obmiński, dyrektor Krzyżanowski i kilku jeszcze, nie dadzą sami rady.” Następnie zaś biada, że Konserwator zarządził, rzekomo za późno wstrzymanie „dalszej rozbiórki cokołu Zamku nad bramą.” „Jako — zapytuje z całkiem słusznym oburzeniem — więc bez wiedzy Konserwatora zabrano się do rozbiórki tego charakterystycznego frontu zamkowego?” „Dlaczegoż Konserwator o tem nie wiedział?” Odpowiedź byłaby prosta i jasna: Bo nie mieszka w Żółkwi, lecz we Lwowie. Jednakże będzie ona w tym wypadku dla samego właśnie p. Brzezińskiego nieco kompromitująca, skoro się dowie, że ten szczytowy mur Zamku od strony dziedzińca, a nie żaden cokol, polecił rozebrać w porozumieniu z kierownikiem miejscowego Państw. Zarządu Drogowego nie kto inny, tylko właśnie p. naczelnik sądu Obmiński, rzekomo dlatego, bo groził runięciem. Nie jest tedy winą Urzędu Konserwatorskiego, że p. naczelnik sądu postąpił w tym wypadku obrem wyrażnemu i stanowczemu posta-

nowieniu Dekretu o opiece nad zabytkami (Dz. Pr. P. N. 16/1918), który najsurowiej zabrania, pod rygorem kar (art. 34) jakichkolwiek zmian przy wszelkiego rodzaju zabytkach nieruchomych bez uprzedniego zawiadomienia, wzgl. zezwolenia odnośnej władzy konserwatorskiej. Nawet najbardziej pięką nagłość, czego tu zresztą nie było, gdyż szczyt frontonu mimo nieznaczne zarysowanie się muru do dziś się nie zawalił, nie może być usprawiedliwieniem wobec istnienia telegrafu i telefonu. Wreszcie za czysto techniczną stronę wytrzymałości murów nie może być odpowiedzialny Konserwator, lecz też doświadczony architekt.

Analogicznie rzecz biorąc, trudno wymagać od kierownika Państw. Zarządu Drogowego, względnie od OO. Dominikanów, ażeby lepiej znali i bardziej szanowali przepisy konserwatorskie ogłoszone w Dzienniku Praw Państwa Polskiego. Zapewne, że kościół i klasztor OO. Dominikanów w Żółkwi byłby pod względem konserwatorskim i estetycznym o wiele lepiej, staranniej i ewentualnie znacznie taniej odnowiony, gdyby to było wykonane w ścisłym porozumieniu z Urzędem Konserwatorskim. Lecz również nie jest winą tego Urzędu, że miano liczne odezwy, okólniki, pisma i prośby ustne, ani władze miejscowe, ani też strony prywatne nie stosują się do polskich przepisów konserwatorskich i wykonują wszelkie roboty przy zabytkach niewłaściwie i samowolnie bez wiedzy konserwatora. Trudno zaś wymagać od bardzo niezasobnego Rządu, czy Skarbu Polskiego, ażeby w każdym mieście powiatowem utrzymywał Urzędy Konserwatorskie, czego zre-

szą niema nawet w najbogatszych państwach obcych.

Dla wyjaśnienia sprawy odbudowy Zamku żółkiewskiego zaznaczam, że w jesieni r. ub. uruchomiono na skutek zabiegów Konserwatora rządowego i dzięki poparciu tut. Związków naukowych kredyt w kwocie dwóch milionów Mp. zalegający w Lwowskiej Dyr. Robót Publ. oraz wykonano projekt zupełnego remontu i adaptacji tego cennego zabytku na gimnazjum. Na wniosek Konserwatora Minist. Sztuki udzieliło na ten cel milion Mp. W lutym r. b. asygnowało Minist. Rob. Publ. 30.000.000 Mp. na dalszą odbudowę i adaptację Zamku żółkiewskiego. Dlaczego mimo liczne prośby ustne i pisma wystosowane do Dyr. Robót Publ. we Lwowie, do Kuratorium tut. Okręgu Szkolnego, do Starostwa i do Dyrekcji gimnazjum w Żółkwi, kredytu tego nie tylko nie zużyto, choćby na zakupno materiałów, lecz cofnięto i przeznaczono na inny cel, o tem zechce p. Kazimierz Brzeziński poinformować się w wymienionej Dyrekcji Robót Publ. względnie w takimże Minist. w Warszawie. W tej sprawie poczyniono odpowiednie starania.

Podobnie, a nawet jeszcze znacznie gorzej i smutniej przedstawia się sprawa konserwacji, wzgl. odbudowy wszystkich innych zamków, oraz ich ruin w Małopolsce wsch., które z wyjątkiem Oleśka i Pniowa są własnością prywatną. Niektóre, najważniejsze z nich, dzięki nieustannym zabiegom i staraniom Urzędu Konserwatorskiego najprawdopodobniej wkrótce już staną się własnością Państwa i będą adaptowane na użytkowe, szkolne gmachy publiczne. O ileby to nie nastąpiło, grozi im niechybnie zupełna ruina, albowiem Skarb Polski nie może wyłożyć miliardowych sum na subwencjonowanie odbudowy i konserwacji budynków prywatnych, w czem już chyba żadnej winy nie ponosi Urząd Konserwatorski.

Konserwator na Małopolskę wsch.
Dr. Józef Piotrowski

Pogrzeb zwłok ś. p. generała Wacława Iwaszkiewicza.

Prezydium miasta otrzymało w związku z odbyciem mającym we Lwowie pogrzebem generała Iwaszkiewicza, obrońcy miasta Lwowa, następujące telegramy:

Kraków. Narodowa Organizacja kobiet Wojevodztwa krakowskiego przesyła na ręce Prezydenta wyrazy najgłębszego żalu z powodu śmierci generała Iwaszkiewicza oraz składa hołd pośmiertny dzielnemu Obrońcy Lwowa i kresów wschodnich. Przewodnicząca Julia Puszełowa, dr. Lewkowiczowa.

Śniatyn. Rada przybozna miasta Śniatyna uprasza Świątne Prezydium o zastąpienie Śniatyna na pogrzebie ś. p. generała Iwaszkiewicza honorowego obywatela miasta Śniatyna. Burmistrz Niemczewski.

Rada Zawiadowcza „Związku Obrony Lwowa” wzywa wszystkich uczestników walk listopadowych do najliczniejszego udziału w pogrzebie ś. p. generała Wacława Iwaszkiewicza. Funkt zborny koło pomnika Sobieskiego na pół godziny przed pogrzebem. Zbórka oddzielną.

Z Warszawy donoszą: W wielkiej kaplicy szpitala Ujazdowskiego odprawiono wczoraj rano żałobną mszę za spokój duszy niezapomnianego pogromcy band ukraińskich we wschodniej Małopolsce ś. p. gen. Iwaszkiewicza.

KRONIKA.

Kalendarz. Piątek, 1 grudnia. Rz-kat.: Elgusza. — Gr.-kat.: Platona m. — Słowiański: Samosiława.

— Obchód listopadowy na przedmieściu. W Zamarstynowie w sali gminnej odbędzie się w niedzielę wieczorem uroczysty obchód powstała listopadowego i obrony Lwowa. Wykład wygłosi dyrektor Seminarjum naucz. prof. Smolicki. Na wieczorze tym zespół miejscowy odegra po raz pierwszy wydaną świeżo przez Związek Teatrów i Chórów wł. śc. sztukę Królańskiego „Małolawa ra ulopie”.

O tej patrijocie, nacjonalistce jugosłowiańskiej pisać już miałem sposobność roku zeszłego w Polsce, jako o naszej słowiańskiej przyjaźni. Na eży ona, jak całą swą gorącą duszą, tak i twórczość do Jugosławji, gdyz jako Słowienka, poza dziełami w języku ojczystym, pisze po chorwacku, z gorącą miłością Serbji w sereu, Ur w r. 1878, zamężna za Vlad. Jelovsekiem, a później za obecnym namiestnikiem w Zagrzebiu Jerzym Demetrovićem, kształciła się za granicą (w Niemczech i Szwajcarii) i w Czechach (gdzie też wychodziły jej książki i przedstawiano jej sztuki), współpracując w licznych redakcjach i to we wielu działach. Pisze po słowiańsku, chorwacku i niemiecku. Największy rozgłos uzyskuje z jej rzeczy: „Misterij żene“, „Ljubez-en“, „Tudje oči“, „Iz nasih krajev“, „Amerikanci“, nowele, powieść „Hauka wspomnienia wojenne“ (na tle polskiem) i utwory wydane

pod pseud. Dimitrije Gwozdunov. Ca, więc „Sukob”, „Unuk krajevica Marka” i „Arditi na oku Krka”. — Zika Kv de -Dem trvi, p. dziwiająca ze szc. erą sympatią rycerski naród polski i nastroj na i n od d. wa przyjaźni. postanowia właśnie na przykładzie polskim kawał trage je słowiańską we Wielkiej Wojnie „Hanke” planowała już podczas wojny bakańskiej, a zlokalizował ją w Polsce ze względów cenzuralnych. Powieść tę, ułożoną w formie listu — listu do drogiej osoby, współautora prac historycznych, heroiny Polki, Polaka — gdy jej mężem był typowo bezduszny, Niemiec — a zakończoną telepatycznie odczuta śmiercią owego historyka Polaka — uważam za artystyczniejszą ze wszystkich książek Kvederowej. Gdy się zważy, że autorka przy swej sympatii do Polki, bliżej jej sytuacji nie znała, p. dziwiać się musi wrażliwą jej tradicją, która jej tak tralnie pozwoliła wszystkim ułomności uczucia Polki, mającej brata na froncie i rozierka psychiczną w stosunku do najbliższej rodziny, nie mogły daleko odbiec od tych, które kreśli ręką Zofii Kveder. Co się tyczy dalszych, nowszych jej utworów, to przyznać trzeba, że, pomimo wyrażonej teatralności (polityczno-gosiłowańskie) są także artystycznie silne. I Homer i inni piewcy byli aktualni, a to nie obniżało ich artystyzmu. Zwłaszcza dziś, gdy gosiłowa skiemu piśmiennictwu, choć już pęknie rozkwita, zawsze jeszcze nie zaszkodziłoby Kvederowej, reboła Zofii Kveder jest bardzo pożyteczną. Ocz. wiście, nadmiar faktów tak silnych, jak rzeczywistość krwawych bojów Wielkiej Wojny nie wychodzi na zdrowie czystemu arty. mowi poetki, choć ona tak wiernie swego Mirka broni. Ale niewątpliwie, obok innych jej ludajnych postaci, świ. ci jasno i ten wnuk Królowa Marka, dezert. z Austrii, który wiele przelepał, wytrwał i wygrywa jak junakom pr. ys. ało.

Zdolna autorka opracowuje obecnie właśnie nowe, nieprzeciętnej wartości literackie utwory, o ciekawych problemach.

Gimnazjum Jubileuszowe im. Komisji edukacyjnej.

Celem podjęcia dalszej akcji w sprawie budowy ś. edniego zakładu naukowego w Brzuchowicach pod Lwowem — zebr. i się po d. uszej przerwie w p. tek ubiegły komitet, przy udziale szeregu zaproszonych osób. Sekretarizował p. M. Budzanowski.

Jak wynika z toku ob. ad i powziętych uchwał, sprawa zaczyna obecnie wkraczać na zupełnie realne tory i wkrótce zaczną się k. ukretne prace nad zrealizowaniem szlachetnej myśli.

Po przyjęciu protokołu z poprzedniego posiedzenia, przemówił sekretarz p. Budzanowski i przedstawił zebrany stan dotychczasowej akcji, zaznaczając, że zakład ś. d. ni w Brzuchowicach stałoby się ku uczeniu wiekopomnej rocznicy powstania Komisji edukacyjnej, która to rocznica przypada w r. 1923, oraz, że zakład ten nosić będzie imię tej komisji.

Mowca podkreślił charakter nie tylko społeczny, lecz także i narodowy tej instytucji, która stanowić będzie ważny krok na drodze do odrodzenia narodu, a to przez systematyczne, racjonalne wychowanie młodzieży naszej na świeżym powietrzu, z dala od demoralizujących środowisk miejskich, wśród drzew i zieleni, przy zastosowaniu najnowszych urządzeń i wychowawczych iśp. ów. Mowca przedstawił również pokrótce sposób uzyskania pierwszych funduszy na zrealizowanie dzieła. Stwierdził, że tych środków materialnych zapoczątkował z szlachetnym dar. dyr. Grodziego, a obecnie przystąpi komitet do wydania „Księgi jubileuszowej”, zawierającej utwory najcenniejszych piór w Polsce, ze sprzedaży której i księgi spodziewają się inicjatorzy bardzo znacznego dochodu.

Wybrano też Komisję redakcyjną, w skład której uchwalono uprosić prof. hr. Pinińskiego, prof. Bruchnalskiego, dr. Uhmę i innych.

Ka. n. a. lę wyd. wnioz. „Księgi” przedstawił właściciel księgarni p. Rehman.

Uchwalono też stwierdzić we wszystkich miastach Polski komitety, które rozwijać będą akcję propagandy.

Podkreślić należy wzrastające zainteresowanie się sprawą przez szerokie koła miasta, a także żywy udział w obradach i dyskusji piątkowej Pier. Neumanna, który sprawie całej poświęca pełną uwagę.

Jak się dowiadujemy, kinoteatry lwowskie zyczynią się również do powiększenia funduszy na zakupienie kilku z nich przeznaczyc. m. doch. tego przedstawienia na ten szlachetny cel.

Wszystko o ś. adce, że pożyteczne cz. e. e. i. e. na to. y. ostatecznej s. e. z. a. c. i. już w najbliższym czasie. Listy, da. ki i ofiary skierowywać należy do M. J. Kasy oszczędności we Lwowie przy Wał. w. a.

Sąd doraźny.

Bandyt z okolic Żakw.

(1) Dziś o godz. 9-tej rano w małej sali sądu przy ul. Batorego rozpoczął się sąd do a. z. a. b. e. m. i. Juryn m. i. Szczyrą. Wyświetleni. w r. o. c. i. 10 na 17-go b. m. w ok. l. e. Ż. o. t. a. n. i. e. n. a. p. a. d. i. e. b. r. a. h. o. w. l. i. k. u. p. e. d. o. w. z. 2. t. k.

Oskarżeni przyznali się do winy w do. h. o. d. z. e. n. i. e. p. o. l. i. c. y. j. n. y. c. h. o. r. a. z. p. r. e. z. s. a. d. z. i. a. s. e. d. z. y. m.

Dziś prok. Sywul. k. wygłosił ustne oskarżenie. Po. e. m. o. g. o. d. z. 10.30 ś. a. d. n. i. e. t. o. z. o. s. k. a. r. z. o. n. y. c. i. g. e. n. e. r. a. l. a. i. p. r. y. s. t. a. p. i. c. i. o. n. o. p. r. e. s. l. u. c. h. a. n. i. a. ś. a. d. o. c. i. k. t. o. r. y. c. h. p. o. w. o. l. a. n. o. d. o. r. o. z. p. r. a. w. y. o. k. o. l. o. 40.

Sąd trybunału jest następujący: przewodniczący radca Socha, jako wot. n. e. i. z. s. i. a. d. a. j. a. r. a. d. c. y. M. a. r. t. M. i. c. k. i. M. o. z. a. l. e. o. s. k. a. r. z. a. p. r. o. k. S. y. w. u. l. a. k.

Ława obrońców: dr. Batycal, dr. Ż. w. i. c. k. i. i. d. E. w. n.

Rozprawa potrwa dwa dni.

Proces komunistów świętojurskich.

SIÓDMY DZIEŃ ROZPRAWY.

Wczoraj zeznawał

Adolf Langer

b. nauczyciel gimn. (?), zamieszkały w Warszawie. Do winy nie poczuwa się i jak poprzedni oskarżeni mówi wiele o s. a. d. z. i. e. b. u. r. z. u. a. z. y. j. n. y. m. P. r. e. d. s. t. a. w. i. a. j. a. c. j. a. k. z. o. s. t. a. l. k. o. m. u. n. i. s. t. a. w. t. r. a. k. t. e. t. e. g. o. p. o. t. r. a. c. i. l. o. f. a. s. z. y. z. m. i. p. o. l. s. k. i. c. h. f. a. s. z. y. s. t. o. w. i. z. a. p. y. t. a. l. c. z. e. m. u. R. z. a. d. n. i. e. o. s. k. a. r. z. a. t. e. z. i. p. o. l. s. k. i. c. h. f. a. s. z. y. s. t. o. w. i. z. o. z. d. r. a. d.ę. s. t. a. n. u. j. e. z. e. l. i. o. s. k. a. r. z. a. o. t. o. k. o. m. u. n. i. s. t. o. w. ?

W czasie swego pobytu we Wiedniu wydawał i był redaktorem komunistycznej gazety „Swit”, potem wybrał się do Polski.

Przyznaje, że jest komunistą, lecz twierdzi, że do partii nie należał. Na konferencję został zaproszony przez znaną sobie jeszcze z dawniejszych czasów dr. Grosserową. O samej konferencji nic nowego nie podaje.

Następnie przystąpiono do przesłuchiwania dziesiątego z rzędu osk.

Franciszka Łeczyckiego

falsze Marjana Zochowskiego lat 38, technika budowlanego, zamykającego listę oskarżonych o zdradę stanu.

Przyznaje, że jest komunistą, lecz przeczy temu, jakoby należał do partii. Był tylko w Komitecie niesienia pomocy więźniom politycznym i za pośrednictwem Grosserowej, którą znał dawniej, otrzymywał wskazówki z partii komunistycznej, komu i gdzie tę pomoc nieść należy. Za swoją pracę dostawał wynagrodzenie. W konferencji świętojurskiej udziału nie brał. Aresztowany został na pl. Smolki za pośrednictwem „prowokatora” Herzmanna. Aresztowany został razem z dwoma ludźmi, którzy do niego tam przystąpili, prosząc o wskazanie im drogi do tramwaju. Siedząc przez 5 tygodni w więzieniu przy ul. Leona Sapiehy, i będąc przenoszony z jednej celi do drugiej, komunikował się z oskarżonymi. Pisane tam kompromitujące listy dostały się w ręce prowokatorów, a dalej policji.

Teraz przystąpiono do przesłuchania oskarżonej

Marji Gizowskiej.

śluch. medycyny, lat 27, rzym. kat., a narodowości ukraińskiej (sic), pierwszej z rzędu oskarżonych o wrogą agitację.

Zeznaje ona po rusku. Do winy nie poczuwa się, stwierdza, że jest komunistką, lecz do należenia do partii się nie przyznaje.

Następnie długo rozprawia o tem, co ją skłoniło do stania się komunistką. Zaczyna to opowiadanie od najmłodszych lat, poczem przechodzi do okresu wojennego. Zeznaje, że w 1918 r. ogarnęło ją szaleństwo nacjonalistyczne i wtedy to wstąpiła do ukraińskiego wojska, jako sanitariuszka.

Opowiada następnie dzieje tych czasów i tak to potem znalazła się wśród bolszewików, gdzie nawróciła się na prawdziwą wiarę... komunizm.

Potem we Lwowie zaznajomiła się i zaprzyjaźniła z osk. Grosserową, jako bratnią duszą, przed którą mogła o wszystkim mówić.

O godz. 2 przerwano rozprawę do dziś rano.

Z DZISIEJSZEJ ROZPRAWY.

Dziś dokończyła swe zeznania osk. Gizowska, poczem przystąpiono do przesłuchania osk. Malinowskiego. O godz. 10 m. 45 przewodniczący zarządził przerwę.

TELEGRAMY.

ROCZNICA LISTOPADOWA W KATOWICACH.

Katowice. (AW.) 29. listopada, jako pierwsza rocznica powstania listopadowego po złączeniu G. Śląska z Polską, święcona była w Katowicach uroczystym obchodem w Teatrze Miejskim, na którego program złożyło się: Słowo wstępne L. Skoczylasa z Krakowa, oraz Wyspiańskiego I. aktu z „Nocy Listopadowej” i „Warszawianka”.

PROCES PRZECIW RED. WASILEWSKIEMU.

Warszawa. (PAT.) 30/11. „Kurier Polski” donosi, że wczoraj przed sądem okręgowym miała się odbyć rozprawa przeciw redaktorowi „Gazety Warszawskiej” p. Z. Wasilewskiemu o zniesławienie w druku pp. Szpotkańskiego i M. Downarowicza. Z powodu niestawienia się kilku świadków rozprawa została odroczona. Sad skazał świadków za niestawienie się na 30.000 Mk. grzywny.

KLUB FRAKCJI ŻYDOWSKIEJ.

Warszawa. (PAT.) 30/11. „Kurier Poranny” donosi, że posłowie żydowscy utworzyli klub frakcji żydowskiej, do której wchodzi 34 posłów sejmowych i 12 senatorów. Zarząd stanowią posłowie: Thon, Grünbaum, Reich, Farbstein i Kirschbraun. Do klubu należy w formie osobnej grupy 15 posłów tak zwanego związku posłów żydowskich wschodniej Małopolski, na czele której stoją posłowie Reich i Rozmarin.

O BEZPIECZEŃSTWO FRANCJI

Bordeaux. (PAT.) Polrad. W czasie dyskusji nad budżetem wojskowym sprawozdawca komisji Fabry dowodził, że bezpieczeństwo Francji pozostawia wiele do życzenia. Rozbrojenie Niemiec — zdaniem mowcy — jest tylko pozorną, czego najlepszym dowodem jest intensywność z jaką Niemcy fabrykują azot, niezbędny przede wszystkim do celów wojskowych. Fabry zwraca dalej uwagę na Rosję, której organizacja wojskowa osiągnęła wysoki poziom. Rosja — zdaniem sprawozdawcy — stała się najbardziej militarnym krajem na świecie. Fabry kończąc swe wywody, podkreśla konieczność utrzymania silnej armii francuskiej, któraby mogła zagwarantować krajowi bezpieczeństwo.

PO MORDESTWIE ATENSKIM.

Londyn. (PAT.) 29/11. Wolff. W artykule wstępnym zatytułowanym „Grecja” pisał „Times” o rozstrzelaniu byłych greckich ministrów, między innymi co następuje: Rząd angielski wypowiedział się już dostatecznie w sprawie zasadzenia byłych ministrów. Poseł angielski, którego prośba o ulaskawienie b. ministrów została z miejsca odrzucona, zażądał swego paszportu i opuścił natychmiast Ateny. Zerwanie stosunków dyplomatycznych jest uważane za przestrożę nie tylko pod adresem Grecji, ale także pod adresem innych krajów, które skłonne są do użycia podobnych metod, jak np. Bułgaria, gdzie kilku b. ministrów postawiono przed sąd.

REFORMA FINANSOWA AUSTRII ZAGROŻONA.

Wiedeń. (PAT.) 29/11. Prasa poranna donosi, że plan reform finansowych napotyka w Radzie zwierzchniej na trudności ze strony socjalnych demokratów, którzy rozporządzają w Radzie znaczną liczbą głosów i mogliby nawet udaremnić dojście do skutku uchwały Rady w powyższej sprawie. Dzienniki donoszą, że wobec tego posiedzenie Rady zostało odroczone w tym celu, aby rząd mógł przeprowadzić pertraktacje z opozycją.

WZCOUNIA ZA ZMOCNENIE.

Firm. 1552. stow. VII. 351. Wpis firmy spółdzielni. Do rejestru wpisano dnia 19. października 1922. Siedziba spółdzielni: Lwów. Brzmienie firmy: Spółdzielcze Stowarzyszenie mieszkaniowe Profesorów Politechniki Lwowskiej we Lwowie Politechnicki z odpowiedzialnością udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: a) nabywać na własność, wydzierżawiać lub wynajmować nieruchomości miejskie i ziemskie; b) Budować domy mieszkalne bądź samodzielnie iądz drogą współdziałania z Rządem, instytucjami, stowarzyszeniami i osobami prywatnymi; c) zaciągać zobowiązania, dotyczące funduszy potrzebnych do wykonania czynności Stowarzyszenia i wogóle zawierać z osobami prywatnymi, instytucjami prywatnymi, rządowymi i społecznymi umowy kupna, sprzedaży, najmu, dostawy oraz wszelkiego rodzaju umowy w zakresie działalności Stowarzyszenia; d) przyjmować darowizny, legaty i subwencje. Czas trwania: nieograniczony. Zarząd: składa się z 2 członków, którymi wybrano prof. Romana Dzieszlewskiego i prof. Dr. Zygmunta Klemensiewicza, obu zamieszkających we Lwowie. Udział członka wynosi 1.000 (tysiąc) Mkp. i może być wpłacony w 10 ratach po 100 Mkp. miesięcznie. Członek może mieć więcej udziałów. Członkowie odpowiadają za zobowiązania Spółdzielni tylko do wysokości zadeklarowanych udziałów. Ogłoszenia spół-

działni będą pomieszczone w „Gazecie Lwowskiej”. Podpis firmy skutecznie obaj zarządcy przez umieszczenie swych podpisów pod brzmieniem firmy. Spółdzielnia ma Radę nadzorczą, złożoną z 3 członków. — Przepisy o likwidacji zgodne z ustawą o spółdzielniach.

Sąd okręgowy, jako handlowy, Oddział IV.
Lwów, dnia 7. października 1922. 10480

Firm. 22/22. Stow. II. 1529. Wpis firmy Stowarzyszenia zagr. i gospodarczego. Siedziba stowarzyszenia: Demidów. Brzmienie firmy: Gospodarska Spółka Spożywcza. Data statutu: 6. kwietnia 1922. Przedmiot przedsiębiorstwa: prowadzić dla swych członków handel środkami spożywczymi, przedmiotami dla domowego i rolnego gospodarstwa, dla rzemiosła i przemysłu i gospodarczymi produktami. Czas trwania nieograniczony. Dyrekcja: Dmytro Krasan, Michał Kit i Iwan Tityk wszyscy w Demidowie zamieszkali. Podpis firmy pod wyciśnięciem stampili podpisują dwaj dyrektorowie. Ogłoszenia pomieszcza się na tablicy lokalu stowarzyszenia i w Wiśniczku gospodarsko-torowelnych Spółek we Lwowie. Udziały członków: 1000 Mkp. wpłacalne w połowie przy wstąpieniu, — a w połowie do końca roku administracyjnego. Odpowiedzialność: dwurazowa. Wpis szczegółowy: Na wypadek likwidacji zastosowany być ma §. 60 statutu. Data wpisu wynosi 27. maja 1922.

Sąd okręgowy, Oddział II.

Brzeżany, dnia 23. maja 1922. 10430

Firm. 41/22. Rg. Spółdz. 12. Wpis firmy kooperatywy. Do rejestru handlowego wpisuje się: Siedziba Stratyń. Firma: Gospodarsko spożywcza Spółka Swięto Swoho kooperatywa z ogr. poręką. Przedmiot i cel: Celem kooperatywy jest podnieść zarobek i gospodarstwo członków stowarzyszenia a tem samem prowadzić handel środkami żywności artykułami i potrzeby przedmiotami domowego i rolnego gospodarstwa i dla handlu i przemysłu, tudzież gospodarczymi produktami. Data statutu 30. kwietnia 1922. Czas trwania nieograniczony. Dyrekcja: Na Walnem zgromadzeniu odbytem 30. kwietnia 1922 wybrano członkami Zarządu Michała Taszetyka, Dmytra Romanowa i Semenę Melnyka a jako zastępców Dmytra Korolę i Michała Procia wszystkich ze Sniatyna. Podpis firmy: firmę podpisywać będą dwaj członkowie zarządu pod wyciśniętą stampilią. Ogłoszenia: pomieszczane będą na tablicy lokalu kooperatywy i w czasopiśmie towarzystwa „Krajowy Sojusz rewizyjny” we Lwowie. Udziały członków wynoszą 1000 Mk., opłacalnych w połowie przy przystąpieniu a w połowie do końca roku administracyjnego, którym jest rok kalendarzowy. Odpowiedzialność członków: jest pięciokrotna na wypadek konkursu lub likwidacji kooperatywy stosowany być ma §. 60 statutu. Data wpisu 26 sierpnia 1922.

Sąd okręgowy, Oddział IV.

Brzeżany, dnia 17. lipca 1922. 10554

Firm. 52/22. Rg. Spółdz. 11. De rejestru handlowego wpisuje się: Siedziba (stowarzyszenie) Kooperatywy: Sarnki Dolne. Firma: Gospodarsko spożywcza Spółka Silskyj Gospodar kooperatywa z ogr. poręką. Przedmiot i cel kooperatywy: podnieść zarobek i gospodarstwo członków wspólnem prowadzeniem przedsiębiorstwa prowadzi handel środkami spożywczymi artykułami pierwszej potrzeby przedmiotami domowego i rolnego gospodarstwa i dla rzemiosła i przemysłu i gospodarskimi produktami i innymi §. 5 statutu obfitemi. Data statutu: 16. lipca 1922. Czas trwania: nieograniczony. Dyrekcja: na walnem zgromadzeniu wybrano zarząd Michała Romanowa Piotra Białogłowskiego i Iwana Nawalnego wszystkich ze Sarnek Dolnych. Podpis firmy pod wyciśnięciem stampili podpisują dwóch członków zarządu. Wydziały członków wynoszą 1000 Mk. wpłacalnych w połowie przy wstąpieniu a w połowie do końca administracyjnego roku, którym jest rok kalendarzowy. Odpowiedzialność członków pięciokrotna. Ogłoszenia pomieszczane będą na tablicy lokalu kooperatywy i w czasopiśmie Towarzystwa Krajowych Sojusz rewizyjny we Lwowie, któremu poddaje się pod względem rewizyjnym. Na wypadek likwidacji przyjmuje się przepisy (§. 60 statutu). Data wpisu: 26. sierpnia 1922.

Sąd okręgowy, Oddział IV.

Brzeżany, dnia 21. sierpnia 1922. 10556

Firm. 1397. Rg. C. V. 227. Wpis firmy spółkowej. Do rejestru wpisano dnia 12. grudnia 1921. Siedziba firmy Lwów. Brzmienie firmy Dendron spółka dla przeróbki handlu i eksportu drzewa spółka z ogr. por. we Lwowie. Przedmiot przedsiębiorstwa: Wydzierżawienie, eksploatacja i nabywanie lasów, drzewostanów, przedsiębiorstw i materiałów na rachunek własny i komisowy oraz dalsze ich pozyskiwanie w handlu zewnętrznym i zagranicznym; 2) przeróbka surowców drzewnych oraz prowadzenie i zakładanie wszelkich przedsiębiorstw mających na celu wytworzenie produktów drzewnych; 3) nabywanie i odprowadzanie maszyn i narzędzi potrzebnych do przeróbki drzewa; 4) zastępstwo w sprawach lasowych sporządzenie planów i urządzenia gospodarstw leśnych, udzie-

lenie opinii fachowych w tych sprawach i w ogólności zastępstwo w sprawach dotyczących produkcji leśnych i handlu drzewem. Kapitał zakładowy wynosi: 600.000 Mkp. Stosunki prawne spółki oparte na kontrakcie spółki z daty Lwów 18 sierpnia 1921 działanym w formie aktu notarialnego do l. rep. 15194. Zarząd spółki stanowi zawiadowstwo składające się z jednego zawiadowcy i jednego zastępcy zawiadowcy. Zastępstwo spółki do zastępstwa uprawniony zawiadowca lub zastępca zawiadowcy albo też prokurent do podpisywania firmy uprawniony. Podpis firmy dokonywa się w ten sposób, że podpisujący pod firmą spółki wydrukowaną, wypisaną, lub stampilią wyciśniętą umieszcza swój podpis. Nazwiska zawiadowców Jan Longschamps przemysłowiec we Lwowie, zastęp. zaw. Ludwik Świeżawski.

Sąd okręgowy jako handlowy, Oddział IV.

Lwów, dnia 29. listopada 1921. 10571

Firm. 75. Rej. V. 95. Wpis spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Do rejestru wpisano dnia 26. maja 1922 r. Siedziba firmy: Tarnów. Brzmienie firmy: „Handel i przemysł rzemysł Polski Dab — spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Przedmiot przedsiębiorstwa jest: nabywanie i sprzedaż drzewa oraz materiałów drzewnych wszelkiego rodzaju, tudzież przedsiębiorstw w związku z przemysłem drzewnym pozostających, nabywanie i sprzedaż lasów i drzewostanów i ich eksploatacja, przeróbka i tarcie drzewa i wyrób materiałów drzewnych, zakładanie i prowadzenie tartaków i wogóle urządzeń mających zastosowanie w przemyśle drzewnym, oraz pośrednictwo w transakcjach wchodzących w zakres przemysłu drzewnego i uczestniczenie w przedsiębiorstwach pozostających w związku z przemysłem drzewnym i handlem drzewa oraz materiałami i wytworami drzewnymi. — Umowa spółki z dnia 6. marca 1922 r. Wysokość kapitału zakładowego: Kapitał zakładowy spółki wynosi 3.000.000 Mkp. Na kapitał wypłacono gotówką: do Kasy spółki sumę 3.000.000 Mkp. Zawiadowcami spółki są: Maier Löw, Henryk Holländer i Natan Wolf. Podpis firmy: Na zewnątrz reprezentuje i obowiązują spółkę a także jej firmę podpisuje każdy z ustanowionych zawiadowców z osobna i odrębnie, wobec czego prawo zastępstwa spółki i podpisywania jej firmy przysługują każdemu z zawiadowców pojedynczo i specjalnie, a podpis firmy spółki nastąpi w ten sposób, że pod wypisanem, wydrukowanym lub stampilią wyciśniętą brzmieniem firmy „Handel i przemysł drzewny Polski Dab — spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowie” jeden z zawiadowców swój podpis położy. Ogłoszenia spółki następują zapomocą

listów poleconych pod adresami spółników wpisanych do księgi udziałów.

Sąd okręgowy jako handlowy, Oddział IV.

Tarnów, dnia 20. maja 1922. 10575

Firm. 1559. Rg. C. V. 259. Wpis firmy spółkowej: Do rejestru wpisano dnia: 10 stycznia 1922. Siedziba firmy: Lwów. Brzmienie firmy: „Igrza” fabryka zabawek i gier towarzyskich i wyrobów z drzewa Spółka z ograniczoną poręką we Lwowie. Przedmiot przedsiębiorstwa: Wyrób fabryczny i zbyty zabawek wszelkiego rodzaju, gier towarzyskich i innych wyrobów z papieru, kartonu i drzewa. Czas trwania: nieograniczony. Kapitał zakładowy: 2.000.000 Mp. pełnawpłacony. Sposób zastępstwa i podpisywanie firmy: Spółkę zastępuje łącznie dwu zawiadowców, którymi na czas od zarejestrowania spółki po koniec grudnia 1922 wybrano p. Maurycego Schutzmanna i Henryka Glassgalla obu przemysłowców we Lwowie, którzy pod wypisanem, wydrukowanym, lub stampilią wyciśniętą brzmieniem firmy umieszczają łącznie swoje podpisy. Stosunki prawne spółki: Spółka opiera się na kontrakcie działanym w formie aktu notarialnego dnia 29 października 1921 l. rep. 16092.

Sąd okręgowy jako handlowy.

Lwów, dnia 31. grudnia 1921. 10570

Firm. 236/22. Rg. C. I. 29. Uchwała Senatu. Wpisano do rejestru handlowego O. C. Siedziba firmy: Stanisławów. Brzmienie firmy: Polskie Towarzystwo dla handlu i przemysłu, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Stanisławowie. Na walnem zgromadzeniu spółników odbytem dnia 23. kwietnia 1922 uchwalono zmianę ust. XII. kontraktu spółki, ograniczając skład zarządu Spółki na dwóch zawiadowców i dwóch zastępców zawiadowców i że na temże Walnem Zgromadzeniu wybrani zostali zawiadowcami ponownie inż. Mieczysław Łopuszański i Leon Skibiński — zaś zastępcami zawiadowców Józef Burjak i Tadeusz Laszkiewicz — zaś zawiadowcy Lucjan Bedliński oraz zastępcy zawiadowców Julian Isakiewicz, Ludwik Prus i Jan Englot wystąpili. Na tem samym Walnem Zgromadzeniu spółnicy Lucjan Bedliński i zastępstwem w formie aktu notarialnego z daty Stanisławów 6. maja 1922 l. rep. 3680 odstąpił cały swój udział w Spółce, wynoszący łącznie z nabytymi jak wyżej udziałami spółnika Piotra Szewczyka oraz z dopłatami kwotę 93.700 Mkp. spółnikowi Dr. Adolowi Dworskiemu. Dzień wpisania dnia 10. października 1922.

Sąd okręgowy jako handlowy, Oddział II.

Stanisławów, dnia 7. października 1922. 10690

Nabywajcie
8 procentową
pożyczkę
złotą!

Reklama,
dźwignią
handlu!

FABRYKA LOKOMOTYW w Chrzanowie
zakupi 1000 mt. kub. drzewa okrągłego
dowolnych wymiarów, może być żywane, lecz w zupełnie zdrowym stanie. Zgłoszenia, z podaniem ceny i ilości, pisemne lub osobiste do DYREKCJI w CHRZANOWIE. 10927

„CHODORÓW” A C Y I E T O W A R Z Y S T W O D L A P R Z E M Y S Ł U CUKROWNICZEGO W CHODOROWIE

Uchwała II. d. w. z. Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dnia 3. października 1922 r., zatwierdzoną postanowieniem Ministra Handlu, a z siedzibą w Warszawie, z dnia 17. listopada 1922 r., L. Sp. O. 3.14 Sp. 110 — ogłoszonym w MONITORZE POLSKIM Nr. 268 z dnia 1. listopada 1922 r., postanowieniem zostało:

- 1) Podwyższenie kapitału Spółki „Chodorów”, Akc. Tow. dla przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie z Mkp. 62.000.000 na Mkp. 450.000.000 — drogą przejęcia do kapitału zakładowego sumy Mkp. 387.000.000 — z nadwyżki powstałej od przewalutowania ksiązkowej wartości majątku Spółki za lata 1918/19 i na użytek pozostałej części nadwyżki w sumie 386.000.000 — na stworzenie specjalnej rezerwy walutowej.
- 2) Przemienienie dotychczasowych akcji nominalnej wartości Mkp. 140 — na akcje nominalnej wartości 1.000 — Mkp. każda.
- 3) Powiększenie przewalutowanego w ten sposób kapitału zakładowego Spółki o Mkp. 250.000.000 — czyli o Mkp. 200.000.000 — drogą emisji szt. 250.000 nowych, na okaziciela opiewających, gotówką połączonych z emisją nominalnej wartości Mkp. 1.000 —.

Na tej podstawie rozpisuje się

SUBSKRYPCJE

nowych sztuk 250.000 akcji Spółki „CHODORÓW”, Akc. Tow. dla przemysłu cukrowniczego w Chodorowie na następujących warunkach subskrypcyjnych:

- 1) Dotychczasowym akcjonariuszom przysługują prawo pierwszeństwa do nabycia nowych akcji, a to w stosunku na 3 akcje poprzedniej emisji I. do V) jedna nowa akcja VI. emisji po kursie emisyjnym Mkp. 4.000 — z dołączeniem Mkp. 200 — tytułem kosztów konfekcji i 3 proc. podatku giełdowego oraz 6 proc. odsetek od 1. lipca 1922 do dnia wpłaty od imiennej wartości akcji.
- 2) Prawo poboru zastosowaniem i wykonaniem być musi w czasie od 1. grudnia do 31. grudnia 1922 pod rygorem utraty tegoż prawa.
- 3) Nowe akcje uczesniżają w zyskach Spółki już za rok bieżący 1922/23.
- 4) Niżej wyszczególnione placówki subskrypcyjne przestemplowywać będą przedłożone im do wykonania prawa poboru akcje z im. wart. Mkp. 140 — na Mkp. 1.000 —.
- 5) Akcjonariusze, chcący skorzystać z przysługującego im prawa pierwszeństwa obowiązani są przedłożyć swoje akcje celem uwidocznienia na nich przestemplowania im. wartości akcji i wykonania prawa poboru. Zgłoszenia przyjmują i przestemplowują akcje popzednich emisji z Mkp. 140 — im. wart. na Mkp. 1.000 — im. wart. Pol. Bank Przemysłowy we Lwowie i jego Oddziały: Będzin, Borysław, Dąbrowa Górnicza, Drohobycz, Gdańsk, Jasło, Kraków, Krosno, Łódź, Nowy Sącz, Rzeszów, Sanok, Sosnowiec, Strzyż, Warszawa. 10926